

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 42250
Nom: Treball fi de màster: Especialitat de dibuix
Cicle: Màster Universitari Oficial
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
2024 - M.U. Prof.Educa.Secu	Facultat de Formació del Professorat	1	Indefinida (Actes individuals)

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2024 - M.U. Prof.Educa.Secu	Practicum: Especialitat de dibuix	OPTATIVA

COORDINACIÓ

MARTINEZ GALLEGO SILVIA

RESUM

El TFM consisteix en un treball monogràfic individual, mitjançant el qual cada estudiant ha de demostrar la seua capacitat per a confrontar amb destresa els aspectes contemplats als continguts de la matèria. Atés que el TFM té un caràcter comprensiu dels coneixements i competències adquirides en el màster, la seua defensa haurà de realitzar-se cap al final del període d'estudi del màster. Els estudiants que cursen el màster amb dedicació a temps parcial hauran de matricular-se del TFM en el segon any.

La CCA organitzarà a l'inici de cada curs acadèmic el procediment d'assignació de tutor als estudiants matriculats del TFM. Com a part del procediment, cada coordinador d'especialitat farà pública una llista dels professors de l'especialitat que podran ser tutors de TFM, i en el seu cas també podrà fer pública una llista de línies temàtiques per als TFM de l'especialitat, acordats amb els tutors.

Cada coordinador elaborarà una proposta d'assignació de tutors als estudiants de l'especialitat. Podran ser tutors de TFM d'una especialitat del màster els professors doctors adscrits als departaments responsables de la docència del mòdul específic en aquesta especialitat que hagen obtingut prèviament el Vist-i-Plau de la CCA.

En aplicació de la Resolució del Vicerector de Postgrau de febrer de 2010, quan els departaments responsables de la docència del mòdul específic en una especialitat no disposen de suficient nombre de

professors doctors per a tutoritzar els estudiants de l'especialitat matriculats del TFM, podran ser tutors professors no doctors d'aquests departaments.

els estudiants de l'especialitat matriculats del TFM, podran ser tutors professors no doctors d'aquests departaments.

CONEXIMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

2024 - M.U. Prof.Educa.Secu

Obligació de cursar simultàniament l'assignatura

40493 - Aprenentatge i desenvolupament de la personalitat
40494 - Processos i contextos educatius
40495 - Societat, família i educació
40499 - Complementos per a la formació disciplinària en l'especialitat de dibuix
40500 - Aprenentatge i ensenyament del dibuix
40501 - Innovació docent i iniciació a la investigació educativa en l'especialitat de dibuix
40556 - Pràcticum: Especialitat de dibuix

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Acomplir els requisits establerts per al Màster de Professor/a d'Educació Secundària quant a l'accés a l'especialitat de Dibuix.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

2024 - M.U. Prof.Educa.Secu

Acreditar un buen dominio de la expresión oral y escrita en la práctica docente.

Adquirir estrategias para estimular el esfuerzo del alumnado de la etapa o área correspondiente y promover su capacidad para aprender por sí mismo y con otros, y desarrollar habilidades de pensamiento y de decisión que faciliten la autonomía, la confianza e iniciativa personales.

Adquirir experiencia en la planificación, la docencia y la evaluación de las materias de la especialidad.

Buscar, obtener, procesar y comunicar información (oral, impresa, audiovisual, digital o multimedia), transformarla en conocimiento y aplicarla en los procesos de enseñanza y aprendizaje en las materias propias de la especialización cursada. Adquirir los conocimientos y las estrategias para poder programar las áreas, materias y módulos propios de su responsabilidad docente.

Concretar el currículo que se vaya a implantar en un centro docente participando en la planificación colectiva del mismo; desarrollar y aplicar

metodologies didàctiques tanto grupales como personalizadas, adaptadas a la diversidad de los/as estudiantes.

Conèixer els processos d'interacció i de comunicació a l'aula, dominar destreses i habilitats socials necessàries per fomentar l'aprenentatge i la convivència a l'aula, i abordar problemes de disciplina i resolució de conflictes.

Conèixer i analitzar les característiques històriques de la professió docent, la seua situació actual, perspectives i interrelació amb la realitat social de cada època.

Conèixer la normativa i l'organització institucional del sistema educatiu i models de millora de la qualitat amb aplicació als centres d'ensenyament.

Conocer los contenidos curriculares de las materias relativas a la especialización docente correspondiente, así como el cuerpo de conocimientos didácticos en torno a los procesos de enseñanza y aprendizaje respectivos.

Desarrollar las funciones de tutoría y de orientación del alumnado de la etapa o área correspondiente, de manera colaborativa y coordinada; informar y asesorar a las familias acerca del proceso de enseñanza y aprendizaje y sobre la orientación personal, académica y profesional de sus hijos.

Diseñar y realizar actividades formales y no formales que contribuyan a hacer del centro un lugar de participación y cultura en el entorno donde esté ubicado.

Dissenyar i desenvolupar espais d'aprenentatge posant una atenció especial en l'equitat, l'educació emocional i en valors, la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, la formació ciutadana i el respecte dels drets humans que faciliten la vida en societat, la presa de decisions i la construcció d'un futur sostenible

Dominar las destrezas y habilidades necesarias para fomentar un clima que facilite el aprendizaje y la convivencia.

Participar en la evaluación, investigación y la innovación de los procesos de enseñanza y aprendizaje. Dominar estrategias y procedimientos de evaluación de los procesos de aprendizaje del alumnado, así como los propios para la evaluación de los procesos de enseñanza

Participar en las propuestas de mejora en los distintos ámbitos de actuación a partir de la reflexión basada en la práctica.

Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament i aprenentatge potenciant processos educatius que facilitin l'adquisició de les competències pròpies dels respectius ensenyaments, atenent al nivell i formació prèvia dels / de les estudiants així com l'orientació dels mateixos, tant individualment com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.

Poseer habilidades de aprendizaje que permitan continuar estudiando de un modo que habrá de ser en gran medida autodirigido o autónomo.

Saber aplicar els coneixements adquirits i ser capaços de resoldre problemes en entorns nous o poc coneguts, dins contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.

Saber comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

Ser capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Plantejar de manera fonamentada un problema o un projecte d'innovació o d'investigació sobre l'ensenyament aprenentatge.

2. Desenvolupar el problema o projecte d'investigació formulant hipòtesis de treball adients.

3. Aplicar el bagatge de coneixements i de destresses adquirides al llarg dels mòduls del Màster.

4. Sintetitzar i presentar el treball de recerca realitzat en una memòria escrita.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a activitats complementàries	0,00
Seguiment i tutorització del treball fi de màster	0,00
Presentació i defensa del treball fi de màster	0,00
Total hores	0,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Desenrotllament autònom del treball fi de màster	0,00
Preparació de la memòria i de la presentació del treball de fi de màster	0,00
Total hores	0,00

METODOLOGIA DOCENT

Les tutories periòdiques, individuals i col·lectives, amb els tutors de la universitat, serviran d'assessorament als/les estudiants. Així mateix, les tutories amb el director del Treball Fi de Màster.

El model del docent com a investigador a l'aula centra l'activitat de l'estudiant en formulació de preguntes rellevants, cerca d'informació, anàlisi, elaboració i comunicació posterior. L'estudiant de pràctiques haurà d'afrontar des d'aquesta perspectiva la preparació de les intervencions, supervisades pel tutor del centre de pràctiques i pel tutor de pràctiques de la universitat, per al desenvolupament del Treball Fi de Màster i la seua defensa.

ve;ster i la seua defensa.

AVALUACIÓ

Per a ser avaluat, l'estudiant haurà de dipositar el TFM i tota la informació justificativa del treball, segons els medis i terminis establerts. La versió digital del TFM quedarà en dipòsit on dispose la CCA.

Cada estudiant farà el dipòsit de la seua memòria del TFM al seu tutor, per defecte, al coordinador de l'especialitat o, per defecte, a la secretaria del departament al qual està adscrit el seu tutor. S'hi lliurarà un rebut. El dipòsit haurà de realitzar-se amb una antelació mínima de 15 dies naturals a la data prevista per a la defensa. La memòria portarà el vistiplau del tutor.

BIBLIOGRAFIA

- Bisquerra Alzina, Rafael (coordinador) (2004). Metodología de la Investigación educativa. Madrid: La Muralla.
- Blaxter, L., Hugues, C., y Tight, M. (2008). Lecturas para la investigación. En Cómo se investiga (113-145). Barcelona: Graó.
- Cohen, L. y Manion, L. (1990). Métodos de Investigación Educativa. Madrid: La Muralla.
- Colás, M.P. y Buendía, L. (1998). Investigación Educativa. Sevilla: Alfar.
- Marín, R. (ed.) (2005). Investigación en Educación Artística. Granada: Editorial Universidad de

Granada.

- Marín Viadel, R. y Roldán, J. (2016). Ideas Visuales. Investigación Basada en Artes e investigación artística. Granada: Editorial de la Universidad de Granada.
- Roldán, J. y Marín, R. (2012). Metodologías Artísticas de Investigación en educación. Málaga: Aljibe.
- Stake, R. E. (2005). La naturaleza de la investigación cualitativa. En Investigación con estudio de casos (41-50). Madrid: Morata.
- Stokes, L. (2003). Lecciones de una escuela indagadora: formas de indagación y condiciones para el aprendizaje del profesorado. En A. Lieberman y L. Miller, La indagación como base de la formación del profesorado y la mejora de la educación (173-191). Barcelona: Octaedro.
- Yin, R. K. (2003). Case study research. Thousand Oaks. California: Sage.
- Dewey, J. (1949). El arte como experiencia. México: Fondo de Cultura Económica.
- Edarte, Grupo de investigación (ed.) (2013). Investigar con jóvenes: ¿Qué sabemos de los jóvenes como productores de Cultura Visual?. Pamplona: Pamiela Edarte (UPNA/NUP).
- Efland, A., Freedman, K. y Stur, P. (2003). La educación en el arte posmoderno. Barcelona: Paidós.
- Freedman, K. (2006). Enseñar la Cultura Visual. Currículum, estética y la vida social del arte. Barcelona: Octaedro.
- Hernández, F. (1999). La importancia de aprender a interpretar la Cultura Visual. Barcelona: Octaedro.
- Hernández, F. (2000). Educación y Cultura Visual. Barcelona: Octaedro.
- Huerta, R. (2002). Els valors de l'art en l'ensenyament. València: PUV.
- Huerta, R. (2010). Maestros y museos: Educar desde la invisibilidad. València: PUV.
- Huerta, R. (2015). La ciudad y sus docentes. Miradas desde el arte y la educación. Barcelona: OUC.

- Huerta, R. y Alonso-Sanz, A. (2015). Educación artística y diversidad sexual. Valencia: Servicio Publicaciones de la Unviersidad de Valencia.
- Huerta, R. y Alonso-Sanz, A. (2017). Entornos informales para educar en artes. Valencia: Servicio de Publicaciones de la Universidad de Valencia.
- Mirzoeff, N. (2003). Una introducción a la Cultura Visual. Barcelona: Octaedro. Walker, R. (1983). La realización de estudios de casos en educación. Ética, teoría y procedimientos. En Dockrell, W. B. i Hamilton, D. (coords.) Nuevas reflexiones sobre la investigación educativa, pàgs. 42-82. Madrid: Narcea.
- Walker, J. A. y Chaplin, S. (2002). Introducción a la Cultura Visual. Barcelona: Octaedro.
- Festinger, L. y Katz, D. (1992). Los métodos de investigación en las ciencias sociales. Barcelona: Paidós.
- Sandín, M. P. (2003). Investigación Cualitativa en Educación: Fundamentos y Tradiciones. Madrid: Mac Graw-Hill Interamericana.